

Plaže na jugu Krita mogu biti ugrožene Istočno Mediteranskim cunamijem (Zaslugom: Olaf Tausch)

Cunamiji u Mediteranu

Tektonske ploče koje klize jedna preko druge, pomeraju se i preklapaju, što dovodi do pritiska koji se manifestuje u obliku zemljotresa. Podrhtavanja su česta u Mediteranu jer Afrička tektonska ploča klizi ispod Evroazijske ploče. Neka od ovih podrhtavanja mogu dovesti do pojave cunamija, džinovskih vodenih talasa (većih od uobičajenih, okeanskih talasa) koji sadrže ogromnu količinu energije. Ponekad su cunamiji na otvorenom moru visoki samo nekoliko centimetara, pa blago zapljuskuju obale mora. Drugi mogu narasti u ogromne vodene zidove, visoke nekoliko metara koji se kreću ka obali. Džinovski talasi predstavljaju opasnost za ljude koji žive duž obala zato što izazivaju poplave, ruše kuće i ostale objekte. Oni mogu biti opasni i po život.

U proseku, veliki cunamiji na Mediteranu se dešavaju jedanput na svakih 100 godina. Za većinu ljudi koji žive duž obala Mediterana od velike je važnosti razumevanje razornih posledica cunami talasa, kada dođu do obale i prodru duboko u kopno. Tim Evropskih istraživača, na čelu sa Ahileas Samarasom, Grčkim naučnikom koji živi u Italiji, napravio je kompjuterski model kojim je moguće predvideti posledice cunamija na obale Italije i Grčke, u slučaju jakog zemljotresa u Istočnom Mediteranu.

Naučnici koriste ovaj kompjuterski model da prikažu moguće posledice zemljotresa jačine 7 stepeni (7-8 puta snažniji od atomske bombe bačene na Hirošimu u II Svetskom ratu) na obale Sicilije i Krita. Njihovi rezultati su pokazali da bi mogući cunami poplavio priobalje i do 5 metara iznad nivoa mora. U slučaju Krita, to znači da bi se površina kopna od oko 3,5 km² (veličine oko 500 fudbalskih igrališta) našla pod vodom!

Samaras i njegov tim se nada da će njihovo istraživanje pomoći lokalnoj samoupravi i ljudima koji žive duž obala Mediterana da se što bolje pripreme i odbrane od potencijalnih zemljotresa u budućnosti.

Ovo je dečja verzija saopštenja Evropske Geonaučne Unije (EGU) „[Kako bi izgledao Mediteranski cunami.](#)” Tekst je napisala Laura Roberts (EGU službenica za komunikaciju), za naučnu javnost recenzirali Ahileas Samaras (Naučni saradnik Univerziteta u Bolonji, Italija), i Solmaz Mohadjer (Doktor nauka i istraživač sa Univerziteta u Tubingenu, Nemačka), a za korišćenje u obrazovne svrhe recenzirala Rejčel Hej (Nastavnica geografije, škola Džordž Heriot u Edinburgu, UK). Verziju na srpskom jeziku priredila Marina Drndarski (Nastavnica biologije u OŠ „Drinka Pavlović“ iz Beograda, Srbija). Za više informacija pogledajte: <http://www.egu.eu/education/planet-press/>.